

Praha dne 4. října 2024
Č. j.: MZP/2024/710/569
Vyřizuje: Ing. Páclová Imlaufová
Tel.: 267 122 884
E-mail: Lucie.Paclova@mzp.cz

Ministerstvo dopravy
odbor infrastruktury
Ing. Petr Vůjtek
nábř. Ludvíka Svobody 1222/12
110 15 Praha 1

„Rekonstrukce trati Praha hl. nádraží (mimo) – Vyšehrad (včetně)“ – vyjádření ústředního správního úřadu z hlediska zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

Dne 11. 1. 2024 obdrželo Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence (dále jen „MŽP“) žádost Ministerstva dopravy o součinnost ve věci odvolání proti územnímu rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru stavebního řádu čj. MHMP 1199698/2023 ze dne 25. 8. 2023, vydanému ke stavbě „Rekonstrukce trati Praha hl. nádraží (mimo) – Vyšehrad (včetně)“.

Stavba „Rekonstrukce trati Praha hl. nádraží (mimo) – Vyšehrad (včetně)“ byla jako součást záměru „Optimalizace traťového úseku Praha hl. n. - Praha Smíchov“ podrobena zjišťovacímu řízení ve smyslu § 7 zákona. Na základě provedeného zjišťovacího řízení vydal Magistrát hlavního města Prahy, odbor ochrany prostředí, dne 22. 10. 2009 k záměru závěr zjišťovacího řízení čj. S-MHMP-548855/2009/OOP/VI/EIA/646-2/Nov, dle kterého záměr nemůže mít významný negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, a nebude proto dále posuzován dle zákona. Závěr zjišťovacího řízení byl následně jedním z podkladů pro výše citované napadené územní rozhodnutí.

K Vámi zasláným dotazům sdělujeme z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí následující.

- 1) „Z jakého zákonného ustanovení vyplývá, že negativní závěr zjišťovacího řízení je neomezeně platný, dokud se záměr nezmění natolik, aby vyžadoval posouzení vlivů?“

Platnost negativního závěru zjišťovacího řízení ve smyslu § 7 odst. 6 zákona není (a nikdy nebyla) v zákoně nijak časově omezena. Obecně proto platí, že závěr zjišťovacího řízení je pro následné povolující řízení k záměru využitelný z hlediska časového rámce kdykoliv, avšak za podmínky, že záměr, který do povolujícího (v tomto případě územního) řízení vstupuje, je totožný (resp. neobsahuje žádné významné změny) se záměrem, ke kterému byl závěr zjišťovacího řízení vydán.

K tématu doplňujeme, že k posouzení, zda je závěr zjišťovacího řízení v konkrétním správním řízení využitelný, resp. zda nedošlo oproti záměru identifikovanému v závěru zjišťovacího řízení k významným změnám, je příslušný správní orgán, který povolující správní řízení, které následuje po vydání negativního závěru zjišťovacího řízení, vede (povinnost zjišťovat skutečný stav věci, kontrolovat správnost podkladů apod. vyplývá zejména z § 2 odst. 4, § 3, § 45, § 50 správního řádu a § 186 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (nový), resp. v daném konkrétním případě z § 86, § 90, § 92 a § 111 tehdy platného zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (starý stavební zákon)).

Shoda záměru je (v případě postupu podle starého stavebního zákona) ověřována postupem uvedeným v příslušné metodice Ministerstva pro místní rozvoj, odboru stavebního řádu, z února 2018 (aktualizace září 2019). V případě, že stavební úřad v rámci ověřování shody zjistí, že v rámci projektové dokumentace došlo oproti záměru identifikovanému v závěru zjišťovacího řízení ke změnám, musí ověřit, zda se jedná o takové změny záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí ve smyslu zákona (zejména ověří, zda nedošlo ke zvýšení kapacity a rozsahu záměru nebo ke změně jeho technologie, řízení provozu nebo způsobu užívání). V případě, že stavební úřad v rámci ověřování shody dospěje k závěru, že ke změnám, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí (tj. k významným změnám), došlo, vyzve stavebníka k doplnění chybějícího dokladu o vlivech záměru na životní prostředí, tj. k předložení závěru zjišťovacího řízení k takto změněnému záměru, případně k doložení vyjádření dle § 23 odst. 3 nebo 4 zákona, kde bude příslušným orgánem EIA potvrzeno, že změna záměru novému posuzování nepodléhá (jak se stalo v předmětném případě).

Z dostupných podkladů vyplývá, že ke změnám záměru „Rekonstrukce trati Praha hl. nádraží (mimo) – Vyšehrad (včetně)“ bylo vydáno vyjádření dle § 23 odst. 4 zákona, které vydal Magistrát hlavního města Prahy, odbor ochrany prostředí (dále jen „MHMP OOP“) pod čj. MHMP 524478/2018 dne 4. 4. 2018. MHMP OOP, jako příslušný úřad z hlediska zákona, v tomto vyjádření posoudil předložené změny záměru oproti záměru posouzenému ve zjišťovacím řízení, s tím, že tyto změny záměru nepředstavují takové změny záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, v jejichž důsledku by bylo nutné provést nové zjišťovací řízení. Tento závěr MHMP OOP potvrdil opakovaně, a to v rámci sdělení čj. MHMP 1210841/2018 ze dne 6. 8. 2018, čj. MHMP 89159/2021 ze dne 26. 1. 2021 a čj. MHMP 502034/2023 ze dne 3. 4. 2023. Příslušnost MHMP OOP k vydání těchto vyjádření přímo vyplývá z § 23 odst. 4 zákona ve spojení s § 23 odst. 10 zákona, přičemž lze zdůraznit, že se příslušnost k vydání těchto vyjádření neřídí ustanoveními § 21 ani § 22 zákona, a tedy ani přílohou č. 1 k zákonu (právě proto, že je speciálně stanovena v § 23 odst. 4 zákona).

2) „Z jakého zákonného (přechodného) ustanovení vyplývá, že se pro posuzování významu postupných změn záměru zachovává věcná příslušnost orgánu EIA podle původní příslušnosti ke zjišťovacímu řízení, ačkoliv nově jde o záměr, který náleží do kategorie I přílohy č. 1 uvedeného zákona? Může mít na příslušnost vliv, že se žadatel fakticky může rozhodnout, že bude prezentovat jednotlivé změny záměru, anebo bude změněný záměr prezentovat jako „nový“ záměr, aniž by se dovolával starého negativního závěru zjišťovacího řízení?“

K 1. 11. 2017 došlo k nabytí účinnosti zákona č. 326/2017 Sb. (kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb.), který přinesl mimo jiné i změnu přílohy č. 1 k zákonu. Prostřednictvím této novely přešly záměry celostátních drah ze zařazení záměrů z kategorie II („podléhá zjišťovacímu řízení“) do kategorie I („podléhá posuzování vždy“) – povinné posouzení se v kategorii I ovšem týká pouze nových záměrů nebo nadlimitních změn stávajících záměrů zařazených dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona, zatímco ostatních změn stávajících záměrů z kategorie I zařazených dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona se již povinné posouzení netýká a procesně se u nich postupuje stejně, jako u záměrů z kategorie II. Zároveň došlo k přechodu příslušnosti k posuzování těchto typů záměrů (tj. celostátní dráhy) z věcně a místně příslušného orgánu kraje na Ministerstvo životního

prostředí. Příslušnost k posuzování těchto typů záměrů ovšem, jak již je uvedeno výše, nijak nesouvisí (s jedinou výjimkou - viz níže) s příslušností k vydávání vyjádření podle § 23 odst. 3 a 4 zákona. Proto, co se týká otázky věcné příslušnosti orgánů EIA k posuzování významnosti postupných změn záměru v navazující projektové přípravě záměru, bylo třeba vycházet z § 23 odst. 3 a 4 zákona č. 100/2001 Sb. ve znění účinném po 1. 11. 2017. Přičemž ustanovení § 23 odst. 4 ukládá, že nejedná-li se o případy uvedené v § 23 odst. 3 pod písm. a) až c), vydá příslušné vyjádření ke změnám záměru orgán kraje (skutečnost, že podle nové právní úpravy by se nově jednalo o záměr kategorie I, kde příslušným úřadem je Ministerstvo životního prostředí, nemá na vydání vyjádření k jednotlivým změnám záměru žádný vliv – v souladu s výše uvedeným existuje totiž vazba mezi správním orgánem příslušným k posuzování a správním orgánem příslušným k vydávání vyjádření pouze v případě, kdy je Ministerstvem životního prostředí vydán tzv. pozitivní závěr zjišťovacího řízení podle § 7 odst. 5 zákona nebo stanovisko EIA podle § 9a odst. 1 zákona, popř. pokud jde o záměr podléhající mezistátnímu posuzování).

Vzhledem k tomu, že zjišťovací řízení již bylo ukončeno (byl vydán negativní závěr zjišťovacího řízení) a zároveň bylo příslušným orgánem z hlediska zákona stanoveno, že předložené změny záměru nepředstavují takové změny záměru, které by bylo nutné posoudit dle § 4 odst. 1 zákona, není změna kritérií týkající se změny kategorie a příslušného úřadu v daném případě relevantní, neboť tato změna zákona je relevantní ve vztahu k případnému novému posuzování (ke kterému zde však nedochází), nikoliv však k vydávání vyjádření dle § 23 odst. 3 a 4 zákona.

V případě, že by oznamovatel po 1. 11. 2017 předložil k posouzení nový záměr rekonstrukce stávající trati (aniž by se dovolával starého negativního závěru zjišťovacího řízení), jednalo by se pravděpodobně o záměr, který by naplňoval dikci bodu 44 přílohy č. 1 k zákonu, a to jako změna záměru kategorie I dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona. Tento nově předložený záměr by proto podléhal zjišťovacímu řízení a příslušným úřadem k provedení zjišťovacího řízení by již bylo Ministerstvo životního prostředí. Ze zařazení dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona vyplývá, že i podle dnešní právní úpravy je možné u takto zařazených záměrů vydat negativní závěr zjišťovacího řízení tak, jako se stalo v předmětném případě. Změny v příloze č. 1 k zákonu účinné od 1. 11. 2017 proto nemohou mít na využitelnost předmětného závěru zjišťovacího řízení žádný vliv.

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence

v z. Ing. Petr Slezák
zástupce ředitele odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence

podepsáno elektronicky

Na vědomí

- Magistrát hlavního města Prahy, odbor ochrany prostředí, Mariánské náměstí 2/2, 110 01, Praha 1